

PTUJSKI GLAS

Politično gospodarski tednik.

Štev. 11

Ptuj, 19. marca 1922

IV. letnik

Demokratski shod v Ptuj.

Tu se je vršil v dvorani Narodnega doma velik shod demokratske stranke, posečen od pristašev vseh strank. Dvorana je bila nabito polna in mnogi so odhajali, ker niso našli več prostora. Shod pomeni krepko utrditev demokratske ideje v Ptuj in okolici in stvarno obsodbo demagogov nasprotnih strank, ki so že tudi ptujske demokrate obsodili na smrt. Dejstva kažejo nasprotno.

Shod je otvoril in vodil predsednik krajevne organizacije demokratske stranke dr. Tone Gosak. Poročala sta nar. poslanec dr. Kukovec in dr. Kramer. Z napeto pozornostjo so poslušalci sledili njunim veleznanim izvajanjem, ki so v velikih potezah risala situacijo našega naroda ter se blagodejno razlikovali od hujškarij demagogije in naivne kritike govornikov drugih strank. Govora sta napravila na zborovalce, med katerimi je bilo nekaj pristašev drugih strank globok vtis ter sta bila sprejeta z enodušnim burnim odobravanjem. Navzoči voditelj ptujskih narodnih socialistov, Mikuletič, je skušal z bedastimi medklici motiti govornike, pa zborovalci so ga kmalu prisilili k dostojnemu obnašanju in ko je bilo glasovanje o resolucijah, so g. Mikuletiča lastni somišljeniki pustili na cedilu ter glasovali za resolucijo.

Zborovalci so nato sprejeli sledeče resolucije:

I. Zborovalci zbrani na demokratskem shodu v Ptuj dne 5. marca 1922 pozdravljajo delovanje g. poslance dr. Kukovca, ki ima za namen doseči koncentracijo vseh narodnih in naprednih strank. Želimo, da stranke najdejo na vsak način platformo, da delujejo za skupne cilje.

II. V gospodarskem oziru smatramo kot najvažnejšo nalogo pospeševanje kmetijstva in obrti. Stranka naj se za to potruži posebno v samoupravnih telesih, ki se sedaj ustvarjajo.

III. Izražamo skrajno nevoljo ter dvigamo najostrejši protest, da je zdravstveni odsek za Slovenijo brez našega predhodnega obveščanja in brez iskanja izvanrednih kreditov izdal odlok o ukinjenju nekaterih bolnic v Sloveniji, med njimi tudi ptujske. Mi tega prenatrženega odloka ne vzamemo za znanje. Naša bolnica mora z ozirom na potrebno delovati naprej. Izražamo nujno zahtevo, da pokrajinski zdravstveni odsek najde potrebne izvanredne kredite ter razdeli razpoložljivi kapital sorazmerno na vse bolnice Slovenije, da morejo iste če tudi skromno in tudi v zmanjšanem obsegu izhajati, dokler jim redni državni budžet ne nudi sredstev za popolni razmah. V svrhu izvedbe teh korakov naj se takoj vpokličejo zastopniki prizadetih okrajev in drugi odločilni faktorji.

V kulturnem oziru želimo, da stranka priskrbi za dovoljne postavke v proračunu, da se nam ne samo nobena naša dosedanja kulturna pridobitev ne odvzame, temveč da se zasužura poln kulturni razmah našega prebivalstva.

V debati se je javil še k besedi g. dr.

Jurtela, ki je ostro ožigosal postopanje pokrajinske vlade v Ljubljani glede bolnice, dr. Fermevc v isti zadevi, Zamuda glede postopanja z vojaki in župan Podgoršek z Brega v zadevi draginje in petdinarskih novčanic.

Resolucije II—IV so bile sprejete soglasno, prva brez glasov navzočih socialistov.

Konečno se je predsednik shoda zahvalil z iskrenimi besedami obema govornikoma ter zborovalcem ter je zaključil sijajno uspeli shod, ki je trajal skoro tri ure.

„Nova Doba“ piše: Ptujski shod je znamenit list v zgodovini politike Slovenije v okviru Jugoslavije.

NSS nam je storila uslugo, da je pustila g. Mikuletiča na naš shod.

Delal je take medklice, da je osmesil sebe in vso strujo NSS.

Zborovalci so mu potem sani prepovedali nadaljne neumnosti.

Na tem shodu je bilo zopet videti očitno, kje je stvarnost in treznost, kje pa plitvost in fraze.

Slovstvo in naši trgovci.

V knjigi „Začetki Slovenske Matice“, katero je sestavil dr. Ivan Lah in izdala Slovenska Matica, čitamo, da je prvo slovensko književno društvo z imenom Matica bila „Srbska Matica“ ustanovljena l. 1826 v Budimpešti. Misel je uresničil Jovan Hadžić, ki ga je pri tem podprlo 6 srbskih trgovcev. Vobče opazimo pri Srbih, da so trgovci veliki podporniki kulturnega dela. To priporočamo tudi našim trgovcem, zlasti v sedanjih časih, ko je posvetna in duhovna inteligenca brez denarnih sredstev in vsied tega grozi zastoj v kulturnem delu. S tem, da trgovci in drugi premožni podjetniki podpirajo kulturno in znanstveno delo, poravnajo le svoj dolg narodu, od katerega živijo. Ob enem pa koristijo svojim otrokom, budijo v njih zanimanje za knjige in znanost ter ustvarjajo pogoje za njihov dober napredek v šoli. Ako otrok od prve mladosti doma vidi knjige, dobre časopise in revije, se duševno boljše razvija kakor tisti, ki nima te spodbude. Tudi za odrasle so knjige najboljše in najcenejše razvedrilo v prostem času.

„Jugoslovanska Matica“

Reški dogodki, ki so nezaslišano izzivanje vseh Jugoslovenov, so nas zopet opomnili na nujno potrebo obrambnega dela. Brez tega dela ne bomo nikdar v stanju, da varujemo svoje življenske interese, brez tega dela bomo večno brezmočni napram tudi najbolj kričečim krivicam.

Med Slovenci vrši sicer več društev narodno obrambno delo, toda razven „Jugoslovanske Matice“ se ni posrečilo nobenemu društvu, da bi združilo v sebi vse slovenski narod. In vendar je jasno, da moremo napredovati in izvršiti svoje nacionalne naloge

le tedaj, kadar smo združeni v eni močni organizaciji. Kakor napadajo nasprotniki enotno tako moramo braniti svoje pozicije enotno tudi mi.

Slovenci vodimo boj z nadmočnimi narodi. Če bi bili v tem boju osamljeni, če ne bi imeli podpore od vseh Jugoslovenov, potem propademo tako proti Nemcem ko tudi proti Madžarom. Zato je neobhodno potrebno, da je naša narodna obrambna organizacija taka, da združuje v sebi ne samo vse Slovence, temveč tudi vse Jugoslovane. Zopet pa je taka organizacija samo naša „Jugoslovanska Matica“, ki je zato naša najsplošnejša in zato tudi najvišja obrambna organizacija.

Dasi šele v početku svojega razvoja, šteje danes „Jugoslovanska Matica“ že 70 podružnic v Sloveniji, 42 v Dalmaciji, 14 na Hrvaškem, 9 v Slavoniji in Sremu, 2 v Bosni in Hercegovini in dve v Srbiji. Jugoslovanska Matica je tako organizirana že v vsej državi in storjeno je že vse potrebno, da bo v najkrajšem času število njenih podružnic znatno razširjeno. Ker so poleg tega vse podružnice zelo delavne in ker njih delo še stalno narašča, zato je gotovo, da bo polagoma Jugoslovanska Matica kos vsem svojim nalogom, da bo prava mati neodrešenih.

To je njen visoki cilj in to je poleg dela njeno glavno propagandno sredstvo. Ni človeka med nami, ki bi mogel brezčutno prenašati vse obupne vesti, ki prihajajo spričo stalnega in nezaslišanega nasilja v odtrganih krajih k nam. Ni pa tudi zavednega Jugoslovana, ki bi ne vedel, da je naša svoboda polovičarska, dokler živi nad 600.000 Slovencev pod tujim jarmom. Končno pa tudi ni rodoljuba, ki ne bi uvidel, da je naša gospodarska bodočnost ogrožena, če nismo gospodarji v lastnih pristaniščih. Vse to so tako jasne, tako razumljive resnice, da ne rabijo prav nobenega posebnega utemeljevanja, kar dokazuje tudi stalno naraščanje števila članov Jugoslovanske Matice. Že danes je jasno, da ne šteje nobeno društvo v državi toliko članov, ko Jugoslovanska Matica, ki je tako naše največje društvo.

Jugoslovanska Matica pa se nam priporoča še prav posebno vsled svoje delavnosti, ki je naravnost vzorna. Mirno moremo reči, da ne bi mogli naši bratje tam preko vzdrževati, da jih ni podprla Jugoslovanska Matica z denarjem, knjigami, kulturnimi sredstvi, instrumenti ter sploh z vsem, kar je v prid našemu narodu. Na ta način je Jugoslovanska Matica dosegla, da so spoznali naši neodrešeni bratje, da smo mi z njimi in da se ne žrtvujejo zaman, če ostanejo zvesti nam. Velik pomen tega moralnega učinka ne moremo nikdar dovolj naglasiti, kajti ta zavest je predpogoj, da dosežemo popolno ujedinenje.

Potrebe pa so na odtrganem ozemlju vedno večje in „Jugoslovanska Matica“ jih ne more zmagovati, če je [ne podpre ves narod. Vsi Jugoslovani morajo delati za „Jugoslovansko Matico“, kakor dela Jugoslovanska Matica za vse Jugoslovane. Le tako je mogoča naša zmaga.

Dne 19. marca je v Mariboru letni občni zbor „Jugoslovanske Matice.“ Občni zbor vseh